

μορφαι και κοματιασμένοι. 'Αλήθεια λαχναίνει σε μερικούς τεχνίτες να είναι τόσο συμμετρικοί που να μπορέ κανείς κι από συντρίμι ν' αντιπαραστήσει τή γεμάτη αρχιτεκτονική του έργου τους, καθώς από μια κολώνα μισοπεσμένη και λίγα ρημάδια ξεχαρβάλωτα φτάνει κανείς κάποτε να ξαναχτίσει το ναό που χάλασε ο καιρός. Μά μου είναι δύσκολο ν' αποφασίσω αν πρέπει να ξαμώσω τήν ποίηση του κ. Μαρτζώκη μ' αυτόνε μόνο τον κανόνα.

Κείνο που μου φαίνεται βέβαιον είναι πως ακόμ' α' ζή μέσα στους στίχους αυτούς κάποιος αντίλαλος τής τέχνης του Σολωμού, κάποια συγγένεια με τήν ψυχή του αϊθεροφάνους ρωμαντισμού. Βρίσκονται μέσα τους τὰ γνωρίσματα του μεγάλου πόθου για τ' απόμακρα 'Ιδανικά, του θανάτου ή μυστικισμός κ' οι μοιρολογήτρες σιχασιές του κόσμου, τὰ ξεπετάγματα σ' όνειριασμένες χώρες, οι παραδαρμοί στών άστρων τήν άπειρόσση, κ' οι ψυχολογίες οι θλιμένες που θένε τραγούδια τ' ούρανο' για ν' αποκοιμηθούν ή να δακρύσουν πονετικά. Μερικές χριστιανικές κοινοτοπίες, λίγες διαβατάριες αντιθωρίες από φιλοσοφίες ψηλοκρεμάμενες κ' ή βυρωνική λατρεία τής στενοκέφαλής λευτερίδας, έρχονται κι αυτές να συνταιριαστούνε και ν' αποτελειώσουνε τήν εικόνα που δούλεψε ο ποιητής.

Δέ νομίζω τέτοιας λογής ποίηση να μοιάζει πια του καιρού μας, μά στους στίχους του κ. Μαρτζώκη φανερώνονται τουλάχιστο τὰ προτερήματα τεχνίτη που ξέρε: να συμαζεύει τή μορφή τής ύλης του και που δέν αφήνει άδούλευτες ή μισοτελειωμένες τις ιδέες του—πράμα που τόσο συχνά κακοφορμίζει τήν ελληνική φιλολογία. 'Ισως οι ρυθμοί που μεταχειρίζεται να πέφτουνε κάπως μονότονοι και τὸ λεξικό του να είναι αρκετά φτωχό, μά ή δωρική γύμνια του στίχου είναι προτιμώτερη κάποτε από τὰ φορτωμένα πλούτια και παραζόμπλια ποιητών που πνιγούνται μέσα στα λόγια και χάνονται μέσα στην υπερβολή του άχαλίνωτου εύφισμού τους.

Στόν πρόλογό του ο κ. Μαρτζώκης μάς λέει πως ο άληθινός προορισμός τής τέχνης είναι να πλησιάσει όσο γίνεται πιδ κοντά στη ζωή. Κι όμως δέ φαίνεται να τὸ κατάφερε ο ίδιος να κάνει τή ζωή να του μιλήσει ξεθαρρα και πειστικά. Τὰ παλιά καλούπια τότε δένουν ακόμα κ' ενώ ή άπλή φορεσιά που δίνει τής μούσας του να ψιλοντυθῇ μπορούσε να του χαρίσει δύναμη άμεση και συγκρατητή, όμως ή άπουσία τής άληθινής συγκίνησης και κάποιου κυβερνήτη

λογισμού αφήνει τήν τέχνη του δίχως τόνο ξεχωριστό και δίχως ανεξάρτητη διοίκηση.

Ός τόσο μ' όλα τὰ ψεγάδια που καταλόγισα τὰ Νέα Ποιήματα μάς παρουσιάζουνε στίχους καλότερους από κείνους που κλωθογυρίζουνε καθημερινά και ποίηση που στέκει σιμά στη σωστή παράδοση τής φιλολογίας μας.

**Η 'Αγάπη. — Χ. Χρηστοβασίλη. — 'Αθήνα. Τυπογρ. Η. Πετράκου.**

Τριλογία δημοτικών τραγουδιών πάνω στο θέμα τής αγάπης—δ άντρωμένος, ή άνεραστη κ' ή Μεγάλη 'Ιδέα. Στο τελευταίο ποίημα άνακατώνεται κι ο πατριωτισμός με λαϊκοφανταστές θύμησης τής Πόλης.

Ο ποιητής φαίνεται να ξεσήκωσε τὰ τραγούδια του κατάσαρκα από τή δημοτική μας ποίηση και πολύ συχνά οι στίχοι του είναι παρμένοι σύκορμοι από τὸ στόμα του λαού. Τὸ σύστημα τούτο δίνει βέβαια πολλή άπλότητα και χάρη στην ποίησή του μά τής βγάζει και κάθε πρωτοτυπία, τήνε ζαρώνει σ' αντιφύγισμα δειλὸ του άληθινά έπικού τραγουδιού τής κλέφτικης μούσας.

Τὰ θέματα είναι κι αυτά του ίδιου κύκλου γέννημα και γι' αυτό σέκουνε κάπως μονοκόματα κι αλύγιστα στην περπατησιά τους. Φαντάζομαι πως σε χέρια πιδ γενναία θα γίνονταν να ζωντανέψουνε με δυνατότερο φύσημα και να φανερωθούνε σαν ιδιότεχνα κι αυτοζήσιμα έργα πλαστικού ποιητή. Τής παράδοσης ή παράταιρα πιστή—θα έλεγα ίσως δουλική—προσκόνηση πνίγει τώρα κάθε άτομικότητα του τεχνίτη—τόσο που να θαμάζει κανείς πως μπορούσε να ξεχαστή σε τέτοιο βαθμό άφασίας.

Η αγάπη του κ. Χρηστοβασίλη για τή δημοτική ποίηση τόν έφερε να μαζέψει και να ζουλήσει μέσα στα ποιήματά του κ' ένα σωρό περιστατικά που αν και πολύτιμα για τόν έθνολόγο καταντούνε βαρὺ φόρτωμα για τόν τεχνίτη που τὰ ζαλώνει τόσο άφρόντιστα στη ράχη του. Και φέρνω παράδειγμα τὸ μέρος όπου πηγαίνει ο Γιάννος να βρη τή Γούφτισσα κι άρχίζει κείνη τις μαντολογίες τις άτελείωτες γύρω στην όβριρα της. Ο ποιητής όμολογεί πως δοκίμασε να μάς δώσει όσο γίνεται πιδ πλείον καταλόγο τής λαϊκής μαγολογίας μά θαρρῶ πως έκανε λάθος να μὴν ξεδιαλέξει για τὸ ποίημά του μερικά μόνο—τὰ πιδ χτυπητά, τὰ

πιδ χαραχτηριστικά—ξορκίσματα που συνηθίζουν οι γούφτισσες και ν' αφήσει στο φιλόλογο τὸ χρέος να καταγράψει και τ' άλλα τὰ παραπανιστά. Έτσι έδειξε πως δέν είναι κύριος τής τέχνης του μά πως έκείνη τότε ξεπαίρνει θέλαά του και τότε ξεστρατώνει σ' άσυλλόγιστες πολυλογίες κι άσυνάχμοστα λιανοτράγουδα.

Αν όμως αυτό τὸ βιβλίο τὸ ξετάσουμε από ψηλά πρέπει να όμολογήσουμε πως έχει αξία—όχι τόσο για τήν τέχνη του που είναι μάλλον πρωτόγονη κι άρκετά μιμητική—μά γιατί δείχνει άγάπη τής δημοτικής ποίησης και μελέτη τής ζωής του λαού. Έκεί βρίσκεται ή ρίζα κάθε γερής φιλολογίας κι από κεί θα φυτρώσουν άργότερα τὰ μεγάλα έργα τής πρωτότυπης λογοτεχνίας. Τέτοια βιβλία τάν τήν 'Αγάπη άνοίγουνε και τοιμάζουνε τὸ δρόμο για ψηλότερες φιλοδοξίες και γι' αυτό πρέπει να τὰ δεχόμαστε με χαρά και να τὰ διαβάσουμε δίχως να πολυαφίνουμε τήν φιλολογήτρα κριτική μας να τὰ βασανίζει περισσότερο άπ' ό,τι χρειάζεται κ' είναι λογικό.

Kerachi 4 'Απρίλη 1906.

ΕΡΜΟΝΑΣ

ΑΙΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΟΥ ΣΑΛΟΝΙΟΥ

## ΣΚΕΨΟΥΛΕΣ

Μ' απογεματιανή προχτές σ' έν' από τὰ καλύτερα στίτια μας. Η σπιτονοικοκυρά καθισμένη κοντά μου, κ' ή θυγατέρα της, μια πολύ χαριτωμένη νέα, έτοιμάζε στα φλυτζάνια τὸ τσάι. Ένα χαμόγελο, ποῦδειχνε τήν έσωτερικιά τής ψυχής εύχαρίστηση, πλανιόντανε στο πρόσωπο τής μητέρας, που περήφανη για τήν κόρη της μ' ένα μικρό κίνημα τών ματιών, που έστρέφονταν από μένα σε κείνη, μουλεγε να τήν καμαρώσω, να τή θαμάσω κ' έγώ.

Αμφιβολία δέν είναι, πως με μεγαλύτερη χάρη και μεγαλύτερη τάξη τὸ τσάι τ' απογεματιανό, που κατάστησε όχι πια συνήθεια, μά νόμος, στη Ρωμυλική άριστοκρατία, δέ θα μπορούσε να προσφερθῇ.

Δέν τήν καμαρώσα όμως τή νέα με τήν άντατροφή του σαλονιού, γιατί τή λυπήθηκα. Η φιλοδοξία τής μητέρας της σταματοῦσε κεί. Να φιγουράρει σ' ένα σαλόνι, να ξέρη με γούστο να ντυθῇ, να

πως τυχόν κουβαλούσαν τήν καθεμιά, και πολλές στήλες από μνήματα μπήκανε μέσα και μάρμαρα πελεκημένα. Γιατί άνοιξαν τόν καστρόγυρο πιδ πλατύ από τή γραμμή τής χώρας, κι' έτσι τρέχανε (58) δίχως να λυπώνται τίποτα, άξιζε ή όχι. Και τούς έπεισε ο Θεμιστοκλής ν' αποτελειώσουν και τὰ λοιπά κομάτια του Περαιά—γιατί είχε γίνει κάποια άρχή πριν στις μέρες τής προεδρείας του που προέδρεψε στην 'Αθήνα τόν ένα του χρόνο (59)—φρονώντας πως είταν κατάλληλο τὸ μέρος με τὰ τρία του φυσικά λιμάνια και πως, ά θέλανε δύναμη, καλύτερο τίποτα δέν είχε παρὰ να γίνουμε (60) ναφτικοί. Γιατί τὸ να προσκολληθούνε στη θάλασσα ο Θεμιστοκλής τούς τὸ είπε πρώτος, κι' άμέσως τούς όργάνιζε τήν κυριαρχία. Κι' είχαν άρχίσει τότες σύμφωνα με τή γνώμη του να χτίζουν του τειχιού τὸ πάχος όπως τὸ βλέπεις ακόμα τώρα σε μερικά μέρη γύρω στὸν Περαιά—όπου διὸ άμάξια άντίστηθα διαβαίνουν έρκολα (61)—δίχως να βάζουμε μέσα μήτε χα-

(58) κινούντες ήπειγοντο=έπειγόμενοι έκίνουν.

(59) κατ' ένιαυτόν. Αφτὸ θα πει άκάθε χρόνο ο Γράψι ένιαυτόν. Πρ6. 4, 118 αϊ σπονδαί ένιαυτόν έδονται κτλ.

(60) γεγεννημένους. Νομίζω γιγνομένους.

(61) τούς λίθους έπιήγον. Χιλασμένα.

λίκια μήτε λάσπη παρὰ άραδιάζοντας κοτρώνες μεγάλες κοτρές (62) τετράγωνα και δεμένες άπ' όσω με σίδερο και με μολύβι τὸ ύψος πάλι τὸ λογάριζε να γίνει πιδ διπλό παρ' ό,τι τέλος κατορθώθη. Γιατί ήθελε τόσο του τειχιού τὸ μέγεθος και τὸ πάχος που να μὴν τὸ άγγίζει έχτρικιά προσβολή, κι' είχε τήν ιδέα πως θα σώνει μικρή φρουρά από άντρες τούς πιδ άχρηστους, και πως οι άλλοι θα παγαίνουν με τὰ καράβια (63).

Οι 'Αθηναίοι λοιπόν έτσι τειχίστηκαν και φρόντισαν κάθε τους άλλο όργανισμό έφτὺς μόλις έφυγαν οι Μήδοι.

(62) έντομη. Ο Herwerden σωστά τομή.

(63) τὰ λόγια ταίς γάρ ναυσί ως στο άνθίστασθαι είναι ξένα. 'Ισως μέλιστα τὸ νόημα από τὸ άνθρώπων τε.

ΑΙΟ ΤΑ ΔΡΑΜΑΤΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

## α') Ο ΠΑΡΑΣ

— Κοιμήτ' παιδί μ' και θα κνουμε μες κείνο που πρέπει... Σύρε πάνω, μωρή, μή με κνής να σκούζω, περδόμε ! Μπας και θ'σ' άλλαργα και φοβόσαι ; να ! κίχ να κνής σ' άκουσα, καφερή. κ' ήτα !

Η Λενιώ μάζωξε τὰ σκουτιά της, άναψ' ένα λυχνάρι κι άνέβηκε στ' άνώγι. μουρμουρίζοντας και γεννατωμένη σε λίγο ή γριά έστρωσε τήν άντρομίδα της στην ψάθα και χαπλώθηκε, με τὸ πάπλωμα τυλιγμένη. Απ' τή μισόκλειστη πόρτα ή κάμαρα του παλλικαριού φαίνότανε πάντα φωτισμένη, σημάδι πως ακόμα κι αυτό δέν είχε πλαγιάσει πιδ και πιδ γαργαλίζανε ταύτια της κάτι ψιψυρίσματα, σά να παρμιλούσε μοναχό του, και κάτι μεταλλικά κουδουνίσματα, σά να μετροῦσε παράδες. Του κά-

\*) Η άρχή του στο παλαιόνο φύλλο.

περιποιηθῇ τὸν κόσμον, νᾶναι γλυκιά κι' ὀμιλητικιά με' δλους καὶ τίποτες ἄλλο δὲν ὀνειρεύονταν, κανένα ἄλλο ἰδανικό, κανέναν ἄλλον πόθο. Κι' ὅμως ποῖός ξέρεί τί θησαυροὺς ψυχῆς καὶ νοῦ νὰ κλειούσε μέσα του τὸ χαριτωμένο κείνο κορμάκι, ποῦ τίποτες ἄλλο δὲ χρειάζονταν γιὰ νὰ φανοῦν παρὰ μίαν ἀληθινὴ καὶ συστηματικὰ καλλιέργειαν!

Ἡ νιά δὲν εἶναι πλούσια, θυγατέρα καλοπλερωμένου ὑπάλληλου καὶ συλλογίστηκα, ποῦ ἂν ἄνθρωπος τίμιος καὶ ἐργατικός με' ἀσφαλισμένο μέλλον, με' ἀγνότητα καρδιάς, ὅχι ὅμως ἄνθρωπος τοῦ σαλονιοῦ, τὴν ἀγαπήσῃ καὶ θελήσῃ μαζί της νὰ ἐνώσῃ τὸ θόρυβο τῶν σαλονίων, θὰ τὸν θελήσῃ τάχα ἡ νέα; Ὅχι βέβαια, γιατί ἐκεῖνος δὲν ἔχει τὴν ψευτικὴ μάταιη καὶ ἀνόητη ἀνατροφή σαλονιοῦ, ἐπιφάνεια χωρὶς βάθος, ὅταν ἀπὸ τίποτος ἄλλο δὲ συντροφεύεται.

Κι' ἂν πάλι σὲ στιγμὴ ἐνθουσιασμοῦ, ἢ ἂν οἱ περιστάσεις τὸ θελήσουν, ἀποφασίσῃ νὰ περάσῃ τὴ ζωὴ της μαζί του μακριὰ ἀπὸ τὰ σαλόνια, ποῦ καὶ μόνο τὴν ἐπείσαν, πῶς βρίσκεται ἡ εὐτυχία—με' τὴν ἀνατροφή ποῦ τῆς ἔδωσαν—θὰ μαραθῇ σὰ λουλούδι βγαλμένο ἀπὸ τὸ θερμοκήπι του, θὰ μαραθῇ με' τὴ θύμωσιν τῆς περασμένης τῆς ζωῆς καὶ τὸν πόθο νὰ τὴ ξαναζήσῃ.

Καὶ με' τὴν ἀλαφρότη—χαρκτηριστικὸ κάθε τέτοιαις ἀνατροφῆς—θὰ διώξῃ ἀπὸ κεντὰ της τὴν πραγματικὴν εὐτυχία, γυρεύοντας φανταστικὰ τέτοια στὸν κόσμον τοῦ σαλονιοῦ.

Καὶ τὰ χρόνια θὰ περνᾶν, χωρὶς τίποτες νὰ τὰ ὁμορφύνῃ, χωρὶς κανέναν πόθον εὐγενικὸν ἕξιο καλλιεργημένου μυαλοῦ, χωρὶς κανένα ἰδανικό, ἀφίνοντας πίσω τους τὸ ἄδειο τῆς ψευτικῆς καὶ χωρὶς νόημα ζωῆς.

Καὶ τὰ χρόνια θὰ περνᾶν, γιατί καὶ οἱ νέοι με' τὸ μικρόβιον τοῦ σαλονιοῦ θὰ ζητῶν προίκα, δὲ θὰ μποροῦν μακριὰ ἀπὸ τὰ σαλόνια νὰ ζήσουν, καὶ τὰ σαλόνια θέλουν χρῆμα.

Καὶ τὰ χρόνια θὰ περνᾶν καὶ μαζί μ' αὐτὰ τὰ ὀνειράτα τῆς ζωῆς καὶ οἱ γλυκαπότες καὶ στὸ ζῶπνημα τὸ τρομερὸ τῆς πλάνης, πόσο μάταιο τ' ὄνειρο θὰ φανῇ με' τὴ θύμωσιν τῆς ψευτικῆς καὶ τοῦ ἄδειου τῆς περασμένης ζωῆς!

Γι' αὐτὸ τὴν λυπήθηκα καὶ δὲν τὴν καμάρωσα καθόλου τὴ νέα με' τὴν ἀνατροφή σαλονιοῦ, γιατί ὅπως ὁ ἀχνός τοῦ τσαϊοῦ, ποῦ με' τόση γλύκα καὶ ἄρεσιν ἤξερε νὰ προσφέρῃ, ἔτσι ἔβλεπα με' πόνο ψυχῆς νὰ χάνεται γι' αὐτὴ στὸν κόσμον τοῦ ἐπιπόλαιου ἢ εὐτυχία.

ΕΙΡΗΝΗ Α. ΔΕΝΤΡΙΝΟΥ

κου ἢ γιὰ σφαλνοῦσε τὰ μάτια της, διψασμένη γιὰ ὕπνον, τὸ μόνο γιαιτικό τῆς λύπης καὶ τῆς κούρασ-  
σης ὁ ὕπνος δὲν ἐρχόταν· ἔπεσε δίπλα, νὰ μὴ βλέ-  
πῃ τὸ φῶς, ἔλλαξε τὴν μαξιλαριὸν τῆς θέσῃ, ξεσκεπα-  
σε τὸ κεφάλι της, νὰ μὴ στεναχωριέται, μὰ τοῦ  
κάκου ὁ ὕπνος δὲν τὴν ἐπείανε· χιλιάδες κορμί καὶ  
ψῦλλοι, θαρρεῖς, τῆς ριχτήκανε καὶ τὴν κάνανε νὰ  
ξεϊέται σὰν ψωριασμένη· στὸ τέλος ἀνασηκώθηκε,  
στηρίζοντες στὸν ἄγκυρά της καὶ ἄλλα τῶν ἄλλῶ  
σκεβόταν· ταῦτά της βουίζανε, σὰ νῆες πάρει κι-  
νῶν· ἀπ' τὴν διπλανὴν κάμαρα ἔκνοιγε πάντα τὸ  
φῶς καὶ ἄκουγε τὰ μουρμουρητὰ τοῦ ξένου καὶ τὰ κου-  
δονίσματα· ἔσκυψε περίεργα στὴ χαραμάδα τῆς  
μισοκλεισμένης πόρτας καὶ παραμόνευε νὰ δῇ τί κά-  
νει· εἴτανε καθισμένος στὸ κρεβάτι του καὶ ἀπ' τὴν  
ἀνοιχτὴν βαλίτζα ἔβγαζε πασάδες καὶ τίς τύλιγε σὲ  
φουσεκία· πρόσεξε καλύτερα· δὲν εἴτανε δεκαρολο-  
γῆματα οἱ πασάδες του, λαμπροκοπούσανε στὰ χέρια  
του καὶ ἀστράφτανε σὰ λίρες· μωρὲ λίρες μετροῦσε  
καὶ γι' αὐτὸ κουδούνιζαν· Ὡς λίγο μοίρασε τὰ  
φουσεκία σὲ δυὸ σωροὺς, τοὺς ἔβαλε σὲ χωριστὴς θέ-  
σεις τῆς βαλίτζας, καὶ ἄρχισε νὰ μετράῃ χαρτιά, κα-  
τοστάκια, ἴσως καὶ πεντακοσάρικα... Βίος δλόκληρο  
διάβαινε μπρὸς στὰ πεινασμένα, τὰ γουρλωμένα γιὰ  
παρὰ μάτια της... Μπρὲ τὸν ἀθεόφοβο! αὐτὸς ὁ

## Ο ΝΟΥΜΑΣ

### ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

#### ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Γιὰ τὴν Ἑλλάδα Δρ. 10.—Γιὰ τὸ ἔξωτε-  
ρικό φρ. χρ. 10  
20 λεφτὰ τὸ φύλλο λεφτὰ 20

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ: Στὰ κδόκια τῆς Πλατείας Συν-  
τάγματος, Ὁμόνοιας, Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν,  
Σταθμοῦ Τροχιόδρομου (Ὁφθαλμιατρεῖο), Σταθμοῦ  
ὑπόγειου Σιδηρόδρομου (Ὁμόνοια), στὸ καπνοπω-  
λεῖο Μανωλακάκη (Πλατεία Στουρνάρα, Ἐξάρχεια)  
στὰ βιβλιοπωλεῖα «Ἑστίας» Γ. Κολάρου καὶ Σα-  
κέτου (ὁδὸς Σταθίου, ἀντικρὺ στὴ Βουλὴ).

Ἡ συντρομὴ πληρώνεται μπροστὰ καὶ εἶναι ἐνός  
χρόνου πάντα.

## ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

Κ Α Ι

## ΠΡΑΜΑΤΑ

### ΚΑΜΙΑ

ἀνάγκη δὲν εἴτανε νὰ γράψῃ ὁ κ. Λάμπρος τὸ  
λόγον ποῦ ἀπάγγειλε ὁ Διάδοχος στὸ Στάδιο,  
οὔτε πάλι ὁ Παλαμᾶς ἢ κανέναν ἄλλον ἀπὸ τοὺς  
κύριους ποῦ ἀνάφερε ἡ «Ἀκρόπολις» σ' ἓνα  
ἀπὸ τὰ τελευταῖα φύλλα της. Τὰ λόγια ποῦ εἶπε  
ὁ Διάδοχος μποροῦσε ἀξιόλογα νὰ τὰ γράψῃ  
ὁ ἴδιος, γιατί σὲ μὴ τέττα γιορτὴ ὅλοι περιμέ-  
ναμε νὰκούσουμε, ὅχι τί ἰδέες ἔχει ὁ κ. Λάμ-  
προς ἢ ὁποιοσδήποτε ἄλλος κύριος, ἀλλὰ τί ἰ-  
δέες ἔχει ἡ Α. Υ. ὁ αὐριανὸς Βασιλεὺς μας, καὶ  
πῶς θὰ μᾶς τίς πεί.

Ζήτημα καθαρῆς καὶ δημοτικῆς δὲν  
ἀνοίγουμε σ' αὐτὴ τὴν περίστασιν. Βέβαια θά-  
ταν ὑπέροχο σὲ μὴ τέττα μεγάλῃ στιγμῇ καὶ  
μπροστὰ σὲ χιλιάδες κόσμον δικούς μας καὶ ξέ-  
νους, μπροστὰ σ' ὅλον τὸν κόσμον, ἀφοῦ ὅλος ὁ  
κόσμος ἀντιπροσωπευότανε τὴν περασμένη Κυ-  
ριακὴν στὸ Στάδιο, νὰ μιληθεῖ, καὶ ἀπὸ ἐπίση-  
μα μάλιστα χεῖλη, ἡ ζωντανή, ἡ ἐθνικὴ μας

γλώσσα, καὶ θὰ γινότανε ὁ πρῶτος Ὀλυμπιο-  
νίκης Ἐκεῖνος ποῦ θὰ νικούσε μέσα στὸ Στά-  
διο τὴν Πρόκλησιν· θάταν ὑπέροχο αὐτὸ, μὰ τὸ  
ξέρουμε πῶς γιὰ τέτοιες παληκαριές εἶναι νωρὶς  
ἀκόμα καὶ πῶς ἡ δάφνη ποῦ θὰν τίς στεφα-  
νώσει δὲ φύτρωσε.

Αὐτὸ ὅμως ποῦ ζητᾶμε δὲν εἶναι κανένα  
τόσο μεγάλο καὶ τόσο ἀκατόρθωτο, νὰ λείπουνε  
δηλ. σὲ τέτοιες περιστάσεις οἱ μεσάζοντες  
καὶ νὰ μιλάει ὁ καθένας ὅπως ξέρεῖ καὶ ὅπως  
μπορεῖ. Ἐχουμε τὴν πεποίθησιν πῶς ἡ Α. Υ.  
μποροῦσε νὰ μᾶς πεί καλύτερα καὶ μεσιώτερα  
λόγια, ὅσο καὶ ἂν λείπανε ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ τὰ  
ρητορικὰ ἄνθη τοῦ κ. Λάμπρου.

#### ΟΛΕΣ

τίς τόσες καὶ τόσες ἀνόητες ἐπιγραφές, τίς Λατι-  
νογαλλικὲς καὶ τίς ἀρχαιομακαρονικὲς, ποῦ κρέμασε  
ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ἀγώνων, δίχως νὰ κρεμαστῇ καὶ ἡ  
ἴδια, στὴν ὁδὸ Φιλελλήνων, ἦρθε νὰν τίς ἐξαγνίσει·  
μὴ φωτεινὴ ἐπιγραφή, νὰν τὴν ποῦμε, ποῦ ἔλαμψε  
στοὺς δρόμους στὴ φωτεινὴ πομπὴ τῆς Δευτέρας.

Ἡ ἐπιγραφή, στολισμένη με' τὸ στίχον τοῦ Σο-  
λωμοῦ

Ὅλα γύρω σου εἶναι φῶς,

ἔδειχνε ὀλοφάνερα πῶς ἀνάμεσα στοὺς τόσους ἁρμο-  
δίους τῆς Ἐπιτροπῆς βρέθηκε καὶ ἓνας χριστιανὸς  
ἀναρμόδιος ποῦ θυμῆθηκε πῶς ὑπάρχει καὶ ζωντανή  
Ἑλλάδα ἢ ὅποια μποροῦσε νὰ μᾶς δώσει, ἂν ὅχι τί-  
ποτ' ἄλλο, τουλάχιστο κατάλληλες ἐπιγραφές νὰ  
σκεπάσουν τὰ «ἐνέγησαν τὰ Στάδια» τὰ «εὐ  
γυμνάζεσθαι» τὰ «au revoir» τὰ «gloria vi-  
ctis» τὰ «τὴν Ἑλλάδα καλλύνετε» καὶ τᾶλλα  
τὰ παρόμοια μασκαράλῃα.

Ὁ ἀναρμόδιος αὐτὸς ἀξίζει νὰ φορεῖται στο κε-  
φάλι του περήφανα τὸ στεφάνι τοῦ Ὀλυμπιονίκου.

#### ΦΟΒΕΡΟΣ

αὐτὸς ὁ κ. Νεγρεπόντης τῆς Ἐπιτροπῆς, ὁ Ἀρχον-  
τας καὶ ὁ Ἀφέντης τοῦ Σταδίου! Δὲν ἤθελε, λέει, νὰ-  
φίσει τοὺς Κρητικούς νὰ παρελάσουνε μαζί με' τοὺς  
ἄλλους ἀγωνιστὰς, γιατί φοροῦσανε... βράκες!

Καὶ εἶπε ὁ Ἀρχων·

— Μὰ πῶς θὰ παρελάσουν καὶ οἱ Κρητικοὶ με'  
τίς βράκες; Θὰν τοὺς ἴδων οἱ ξένοι καὶ ὁ ἄλλος κά-

φαλατὰς εἴτανε μυριόπλοτος, μὰ ταξίδευε με'  
παλιγαϊδούρι καὶ φοροῦσε κάτι παλιοφορέματα καὶ  
δὲ βάσταξ' ἢ ψυχὴν τοῦ νὰ τῆς δώσῃ πάρα πάνω πὸ  
τὸ πεντάριον, σωστός Οὐδερὸς, ὁ τζαναπέτης! Ποῖός  
ξέρεῖ με' τί κατεργαριές, με' τί κλεψίς καὶ ἀδικίαι  
ἔκανε τόσο νιὸς αὐτὰ τὰ χρήματα· ἔτσι εὐκολὰ γί-  
νονται σήμερις οἱ περιουσίαι; ἔχτος ἂν βρῆκε κα-  
νένα κεμερί!—Αὐτὰ συλλογίζονταν ἡ γριά, ὅσο τὴ  
γαργάλιζε τὸ κουδούνισμα τῶν λιρῶν, καὶ στριφογυρ-  
νοῦς ἡ ματιά της ἄγρια καὶ συμμάζωνε τᾶσκημο  
καὶ σουφρωμένο της μούτσουνο, σὰν ἀγριόγατα ποῦ  
τομαζίζονταν νὰ χυμῇ. Εἶχεσε καὶ τὰ ἡμέρα, τὰ  
γλυκὰ λογάκια τοῦ νιοῦ καὶ τὰ εὐγενικά του φερσί-  
μυα καὶ τὴν ὑπόσχεσιν ποῦ τῆς ἔδωκε νὰ φροντίσῃ  
γιὰ τὸ κορίτσι... Ἀχ! Ὅσο δὲ γιὰ ὑποσχέσεις οὔ-  
λοι φαίνονται πλούσιοι καὶ σοὺ τάζουνε τοῦ πλουτοῦ  
τὸ γάλα! Πόσες φορὲς δὲ βρέθηκε ἀνοιχτὴ γιὰ νὰ  
δώσῃ μπιστοπὴν σ' ἄλλωνων ὑποσχέσεις, πόσες φο-  
ρὲς γιὰ νᾶναι μωρόπιστη δὲ θυμῆθηκε καὶ αὐτὴ τὴν  
παροιμία: Ὅποιος ζῇ ἐλπίζοντας, πεθαίνει χάσκον-  
τας! Δὲν τῆς ἔφτανε ἡ καταντία της, μόν' ἦρθε  
τώρα καὶ αὐτὸς ὁ συχαμένος νὰ τὴν πουλήσῃ γιὰ  
πράσινο χαδιάρ· σὰν εἶχε καρδιά καὶ στ' ἀλήθεια  
τὴ λυπότανε, μποροῦσε νὰ τῆς πῇ ξεκάθαρα: μὴν  
κλαῖς, γερόντισα, μὴ χολοσκάνεις καὶ ἐγὼ θὰ σοῦ

παντρέψω τὸ κορίτσι, γιὰ τὴν ψυχὴν τοῦ πατέρα μου!  
Ἀμὲ τί! ἔχει τόσους παράδες, ὁ ἀθεόφοβος, καὶ  
θὰ φτώχευε με' κᾶνα δυὸ χιλιάδες λιγότερο; Δὲ  
βαρύνει, τρελλή! Καλέ, χωρὶς ἄλλο θάναυ κανέναν  
μασκαρά, κανέναν Ὀδερὸς τετραπέρατος, ποῦ ποῖός  
ξέρεῖ με' τί σκοπὸ μπῆκε στὸ σπῖτι της· δὲν εἶδες,  
καλέ, με' τί τρόπο κοίταξε τὸ κορίτσι, πῶς τοῦ χα-  
μογελοῦσε, τί κουροφίξαλα μπρὸς τοῦ σαλιάρικου;  
Δυστυχία σου, κακομοίρη! Φτωχιά εἶναι μᾶχει κα-  
θαρὸ τὸ κούτελο καὶ ἄτιμο ψωμί δὲ θὰ φᾶνε τὰ παι-  
διά της!

Τὸ παλλικάρι ἔβαλε πάλι τοὺς παράδες στὴ  
βαλίτζα του, σημείωσε κάτι σ' ἓνα χαρτοφυλάκι  
καὶ ἄρχισε νὰ γδύνεται· ὕστερις ἔκανε τὸ σταυρὸ του,  
ψιψυρίζοντας κάτι σὰν προσευκὴ, ἔσβυσε τὸ λυχνάρι  
καὶ κουκουλώθηκε στὸ κρεβάτι του. Ἡ γριά, γερ-  
μένη πάντα στὸν ἄγκυρά της, ἔκλυουθε νὰ πα-  
ραμονεύῃ ἄναβ' ἀκόμα τὸ τζάκι, τὰ ξύλα τρίζον-  
τας ποῦ καὶ ποῦ σπιθοβολοῦσανε καὶ ξαφνικὲς ἀνά-  
λαμψεις ἀγνοφωτίζανε τὸ κρεβάτι. Ἡ προσευκὴ  
τοῦ παιδιοῦ εἶχε μερώσῃ γιὰ μὴ στιγμὴν τὴ γριά  
καὶ ἀνθρωπινώτερες σκέψεις τῆς ἔφερε στὸ θολωμένο  
μυαλό της—Ὁ δόλιος, συλλογίστηκε, δὲν ἔχασε  
καὶ ποῦ πῆγε τὴν πίστην του! ποῖός ξέρεῖ, πάλι,  
μὴν εἶναι καὶ καλὸς, μὴν κέρδιζε τοὺς παράδες με'